

Samskape fagtekst? Fullt mulig!

May Østby

Samskaping

- *Felles innsats for å løse utfordringer i velferdsstaten*
- «Aktørmangfold og samarbeid basert på likeverdige partnerskap der partenes erfaringer og kunnskap er likestilt

(Simonsson mfl. 2023)

CRPD

- «*Bør ha anledning til å delta aktivt i prosesser som fører fram til beslutninger om politikk og programmer, ...*» (fortalens punkt o)
- «*øke bevisstheten om hva mennesker med nedsatt funksjonsevne er i stand til å gjøre og hva de kan bidra med*» (art. 8.1.c)

Om undersøkelsen

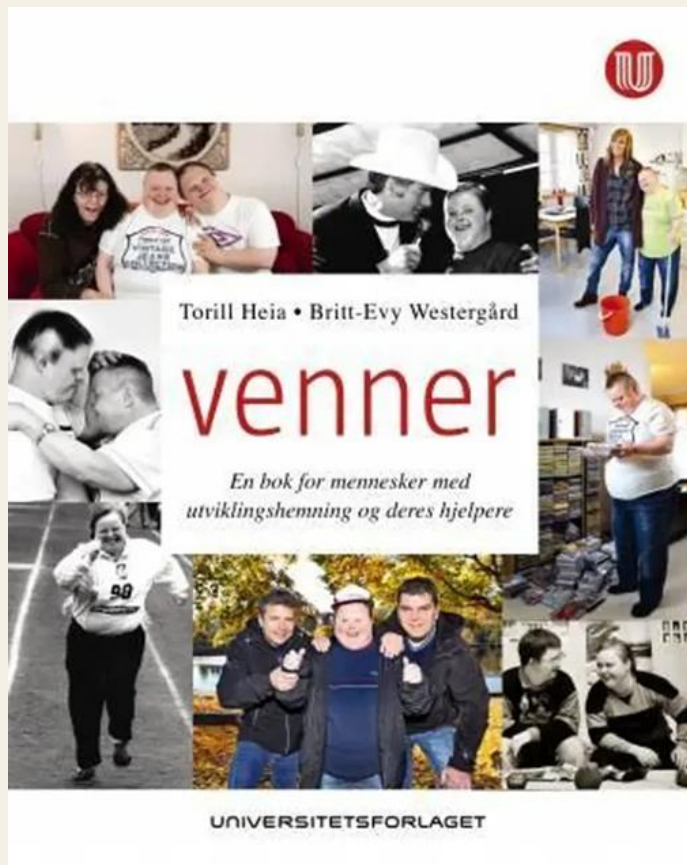
14 forfattere

- ▮ Medforfattere - noen har utviklingshemming eller har erfart barrierer
- ▮ Teamleder og redaktører – vernepleiere ansatt i høgskoler/universitet

Metode

- ▮ Individuelle intervju.
- ▮ Fokusgruppeintervju.
- ▮ Plenumsdiskusjon.
- ▮ Notat fra teamledere.
- ▮ Loggbok, referat og eposter.
- ▮ Tematisk analyse (Braun & Clarke, 2006)

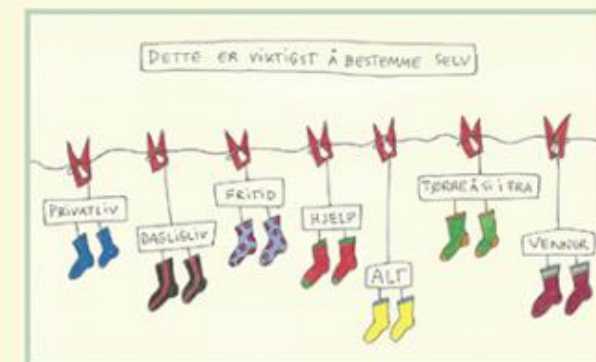

May Østby og Marit Haugenes (red.)

Inkluderende forskning sammen med personer med utviklingshemming

En metodebok

UNIVERSITETSFORLAGET

Tidsskrift for omsorgsforskning

Utgaver Om ▼ For forfa

[Hjem](#) / [Tidsskrift for omsorgsforskning](#) / [Vol.7, Utg.1](#) / [Jeg kan!](#)

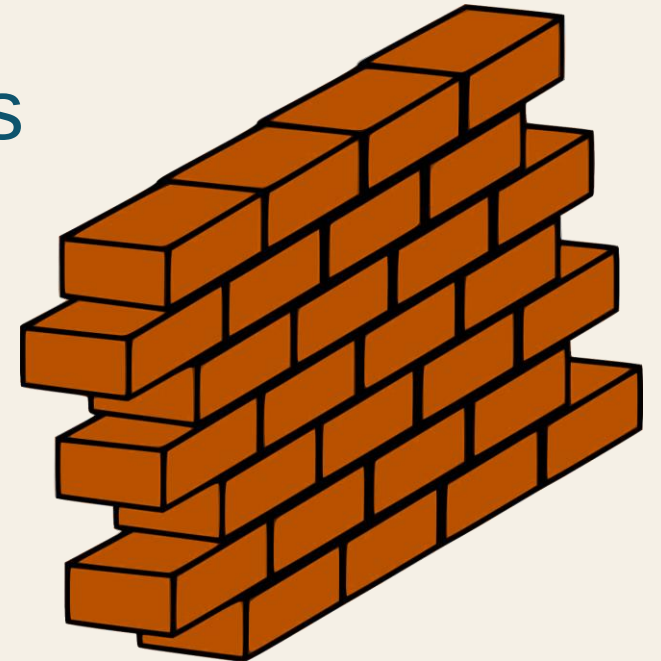
ÅPEN TILGANG | Vitenskapelig publisasjon

Jeg kan!

– Personer med utviklingshemming og deres erfaringer med velferdsteknologi – En studie med inkluderende design

Forskningsspørsmålene

- ▮ Hvilken betydning har medforfatterne hatt for bokprosjektet?
- ▮ Hvordan har medforfatterne opplevd å delta?
- ▮ Hvordan har barrierer for medforfatternes deltakelse blitt bygget ned?

Symbolisk deltakelse (tokenisme)

Deltakelse for syns skyld → En fare ved inkludering og deltakelse.

Hvordan møte faren for symbolisk deltakelse?

- ▀ Tilrettelegging
- ▀ Deltate avgjørelser og reforhandling
- ▀ Være oppmerksom på tendenser til ja-siing
- ▀ Unngå overbelastning
- ▀ Unngå undervurdering
- ▀ Åpenhet: Beskrive hvem som har bidratt med hva

Hvordan vi bygget ned barrierer.

- ▀ Praktisk tilrettelegging
- ▀ Pedagogiske tilnærminger
- ▀ Bruke erfaringer og kompetanse folk har fra før
- ▀ Balansere utfordringer
- ▀ Være sensitiv

Relasjonen – «det viktigste»

- 🚩 Lyttende til situasjon og form
- 🚩 Tørre å slippe kontroll
- 🚩 Være fleksibel
- 🚩 Ivareta assosiasjoner
- 🚩 Avvente den andres innspill
- 🚩 Verdsette og anerkjenne

1. RESPEKTER
HVERANDRE
2. EN SNAKKER
I GANGEN
3. ALLE SKAL BLI HØRT
4. REKKE OPP HÅNDA
5. BE OM PAUSE

Fellesskapet var viktig!

Vi mestrer i fellesskapet. Hvis vi står fast en plass, det stopper for oss, så kan vi mestre i fellesskapet.

Eksempel: tilbakemelding på andres tekst

- 🚩 Er det de har skrevet greit å forstå?
- 🚩 Er det de har skrevet noe som er viktig å vite for andre personer med utviklingshemming?
- 🚩 Handler det de har skrevet om barrierer dere kjenner til?
- 🚩 Se over ord-forklaringene. Er det noen ord som må forklares annerledes?

Tid – Det «nest viktigste» ...

▀ Å bli kjent og ha det hyggelig

▀ Forarbeid og tilrettelegging

▀ Å snakke sammen

▀ Å tenke

▀ Å gå en runde til

▀ Når det ikke er mulig å få bistand mellom møter?

▀ Varighet 1,5 – 3 timer

▀ Pausetusjen

▀ Pause på stedet

Eksempler: Tilrettelegging

Vi skriver bok sammen med mange andre.

Noen jobber ved høyskoler og universiteter.

De kommer fra Molde, Namsos, Oslo, Trondheim, Melhus og Bergen.

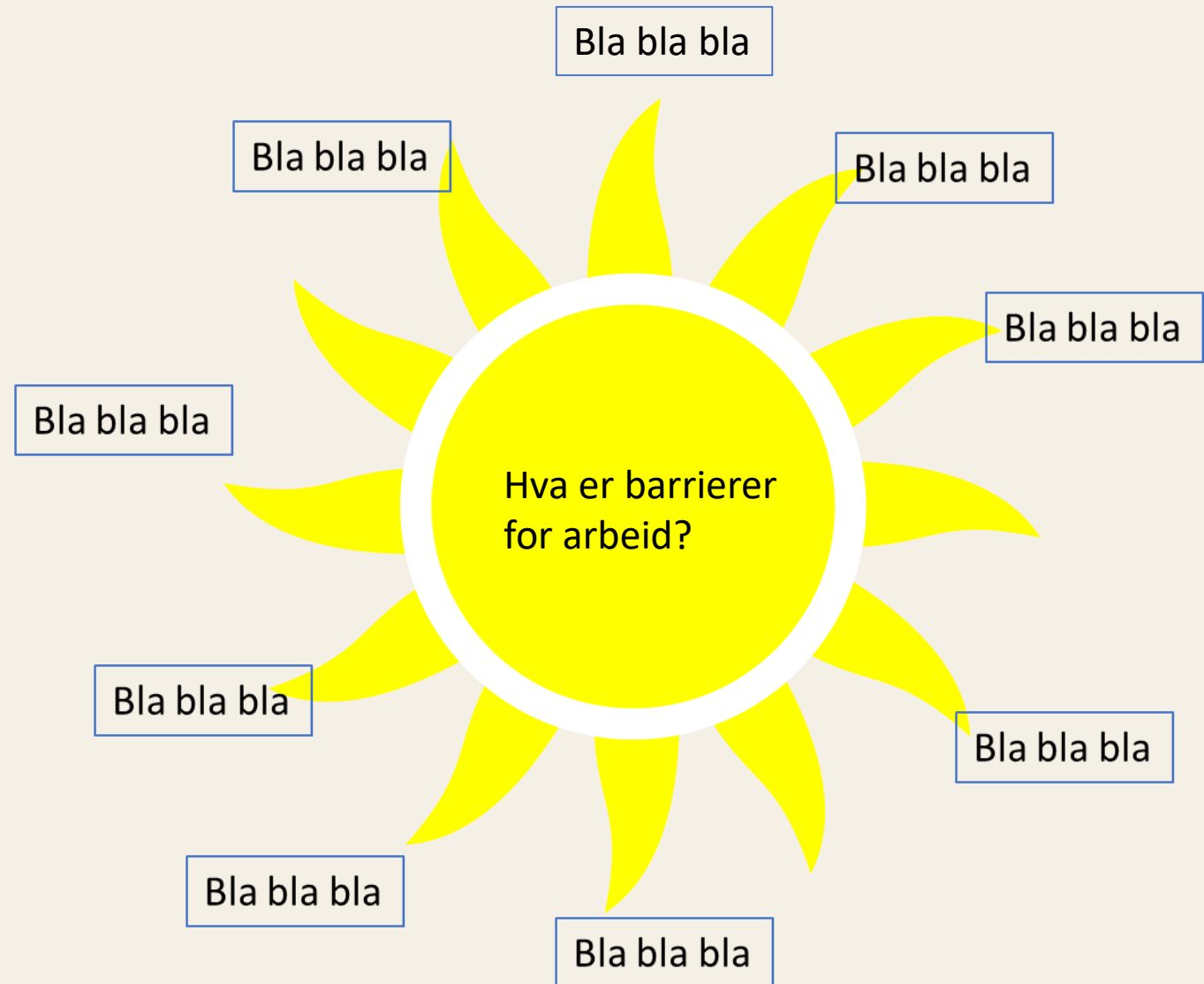
Boken handler om hva som kan hindre mennesker med utviklings-hemming i å være med.

Noen skriver om skole. Noen skriver om helse, noen om fritid og så videre.

Inger og Eivind skal skrive om arbeid.

Boken skal bli ferdig til jul i 2024.

Lurer du på noe, så kan du ringe Eivind på telefon-nummer: 90 96 51 55

Hvilken forskjell gjorde medforfatterne for boka?

Hva teamlederne mente

To forskjellige innganger rett og slett!

🚩 Treffsikkerhet på hva som er den reelle barrieren:

«... når jeg for eksempel sier uføretrygdet, og så sier hen «dårlig råd».

🚩 Realitetsorientering.

«Jeg tenkte vel at ledsager-ordningen fungerer bedre her. Det kunne medforfatter fortelle meg at den ikke gjøre og hen kom med flere eksempler»

🚩 Konkretisering og nyansering.

«Vi ville ikke hatt de erfaringene, og ville ikke hatt akkurat de diskusjonene, ville ikke fått de samme nyanseringene... »

Hvilken forskjell gjorde medforfatterne for boka?

Medforfatterne mente de var viktige for boka

🚩 Erfaringstekstene ble validert.

«Vi ser inni bildet»

🚩 Forståelse av nytten.

«... så kan det gjerne være litt nyttig for andre gjerne å lese og lære om hvordan det faktisk er»

🚩 Oppfatning av egen verdi.

«Hvis de (teamlederne) skulle har skrevet boka alene, så hadde det blitt deres historie, ikke vår. Deres versjon»

Var medforfatterne så viktige da?

Vi er svært viktige!

Vi er limet i boka.

*At hvis ikke er oss,
så hadde det ikke vært bok,
bare vernepleie-bok.*

Ja, vi er viktige!

Hvordan medforfatterne opplevde å delta.

🚩 «... det er oss liksom»

🚩 «Vi blir sett på som normale mennesker, ikke som ubrukelige med nedsatt funksjonsevne»

🚩 «... at de ble hørt på hvordan de opplevde ting, «at det ble tatt med [i teksten], ikke bestandig og ikke alt, men i samme grad som andre.» (sagt til observatør)

🚩 Om å være på lik linje:

«Det betyr å være likestilt med andre ... alle skal bli inkludert og ikke utnyttet... [jeg] føler med likeverdighet».

Medforfatterne opplevde deltakelsen som meningsfull.

🚩 Ønsket om å være en del av samfunnet

«Veldig fint å være med i samfunnet!»

🚩 Håpet om å bidra til endring:

«Jeg håper politikerne skjønner hvor viktig vi er i samfunnet. Det gjør de ikke. Gang på gang på TV, i nyhetene, de tar oss ikke på alvor»

🚩 Håpet om å inspirere:

«og hjelpe andre og, at dem skal ha det bra da... Og der kan vernepleiere og få inspirasjon til utviklingshemmede.»

Medforfatterne opplevde utfordringer.

🚩Kommunikasjon

🚩Vanskelig språk i tekster :

«det var sånn kaos oppe i hodet mitt for at det var så mye bokstaver.»

🚩Teamledere og redaktører brukte for vanskelig språk.

🚩Tempo:

«... at det går litt for fort fram»

🚩Antatte forventninger:

«når jeg må skrive selv, og da klarer jeg ikke å tenke på, hva var det nå jeg skulle skrive, sant»

DET BESTE ØYEBLIKKET?

🚩 *Å møte mennesker som opplever det samme. Det rører hjertet når jeg ser at jeg kan hjelpe noen som, en utviklingshemming eller nedsettelse eller kanskje en som ikke kan snakke. ...*

🚩 *Å møte mennesker er veldig bra ... Det går i hjertet å bidra med samme tingen. Nå har vi skrevet en bok. Boka ligger framfor oss, og så håper jeg det blir enda mer prosjekt i framtiden.*

Budskap til å ta med hjem?

DET ER MULIG...

«... Jeg synes det skal være slutt på de barrierene, at de der folkene som bestemmer at utviklingshemmede kan ingenting. De må slutte, og gå tilbake til steinalderen. Det er sånn som det var før i tiden, utviklingshemmede skulle jo bare stues bort.»

MEN JOBBEN MÅ GJØRES...

- Tilpass ambisjoner og mengde arbeid til tilgjengelig tid
- Tilrettelegg etter behov
- Reforhandle arbeidsdeling underveis
- Ta vare på relasjonen.

**Takk for samarbeidet
til alle dere i
prosjektgruppa!**

Vi klarte det!

Sammen.

